IRU GUDARI

Sota eta Aburto'taŕ Imanol'ak egiña "Lauaxeta,,'k euzkeralduba.

XI

Argi.—(Esku-aŕtian Eguzkiñe'ren buruba aŕtuten dau ta begijetara begiratu osčian laztanduten dau). ¡Mosu au eruan egixu eurentzat. Eguzkiñe, zeure bekokijan zeruko ixaŕ bat jausi ba-zan legez! Gaurarik onena eruango ba'zeu, zaindu egixu: asteŕ jakingo dozu zer atzaldu nai daun mosu oŕek. Mosu oŕen ganian euren espaňak jaŕi dagijezala, berak esango dautseako bijotzetik uŕteten daustan egi andija ta. Neugaťik eztagijela negaŕik egin aŕo ta pozez ixan dadixala, ostera, euren semiak egin daunagaťik. ¡Eta zuretzako neure gogo osua, gogo osua! (Besaŕkatuten dira).

Lgo. Gudarija.—(Eskumatik datoŕ). Lekoŕeta'taŕ Joseba ,orduba da. (Ba dua).

Argi.—¡Zua, zua Eguzkiñe! (Bekokijan mosu emoten dautso.

Eguz.—Apuŕtxu baten geyago, Argidun; gixon oŕek itxiko dausku apuŕ baten.

Argi.—Ezin egon nintzake zeurekin luzaruago. Eguzkiñe, zua.

(Biboliñen eresi-otsak e[illegible] dira.)

Eguz.Aguŕ, ba, Josebatxu. Emen geratuten zaran-aŕen, neure gogayan zaruat.

Argi.— (Eskuma-alderuntz lagunduten dautsola). Baserijetako jualiak seirak joko dabezenian belaunbikotu zadi eta zerura otoi-egin...

Eguz.—¿Zegaťik diñostazu?

Argi.—Ordu oŕetan erailgo dabez iru gudari gaxo... Soiretan... ezadi aztu otoi egixu, belaunbiko otoi-egixu...

Eguz.—(Aldenduten dala). Aguŕ Josebaxu. (Itzik egin eziñik Argidun'ek begiratuten dautso). Aguŕ (Geldiro, iťun-iťun eskumaldetik dua Eguzkiñe. Argidun baŕik geratuko da. Eskutik jausiko yakoz paketiak eta zerura jasoten dauz eskubak. Matz bat eskatuten daula dirudi. Zoratuta legez negaŕ dagi. Eta eskubakaz aurpegia estaldu-ostian aldenduten da).

Biboliñen eresi-otsak entzungo dira sati baten, baña beriala ixilduko dira. Eskumaldetik lenengo agertuko da Barkaiztegi. Oldozkoŕ. Paketiak ikusi dauz eta okuti baten itxiko dauz. Gero iru gudarijok erailgo dabezan tokira dua ta iťun datza.

Ezkeŕetik lenengo buruzagija datoŕ ta Barkaiztegi'k tinko begiratuten dautso.)

Bark.—(Amoŕuz). Ementxe erailgo doguz txakuŕ amoŕotubak bai'liran...

Lgo. Buru.—(Gogoŕ). Txakuŕak legetxe, bai orixe: besterik eztabe meresi.

Bark.—Egija esateko gixonak eraiľ biaŕ diranian eurai etxakoe begiratu biaŕ.

Lgo. Buru.—Gixon, kistaŕ maťasuna...

Bark.—Kistaŕ maťasunik eukiko ba'geu, berialaxe jauŕteko geunkez izkilubok sutara, eta Borbon'daŕ txaŕi bigaťik alkaŕ ezkeunke erailgo...

Lgo. Buru.—(Iŕi-baŕeka dongaro). Barkaiztegi, esate gogoŕaŕ dira gero...

Bark—Egija beti ixan da gogoŕa, oŕegaťik guzuŕaz nastautia biaŕ ixaten da, azken au bigunagua dalako.

Lgo. Buru.—Parkatuten dautzut, iru mutil oŕeik legez euzkotaŕa zaralako.

Bark.—Euzkotaŕa. Ara-ona dabilan bat baño enaz, ludiko seme bat neuk gura enebala jayo nintzalako; euzko-odola eruan zein mantxuritaŕena eruan baŕdin yat. Españaŕtzat neure buruba daukat, zoritxaŕak españaŕa egin neulako ixadijak, baña begijak itsututen dabezanen antzekua eraz eta españaŕ ixatia beste edozein ezpiaŕ eruan biaŕ ixatia legetxe dala ondo dakik.

Lgo. Buru.—¿Zoritxaŕa? Ixatiaz aintzaldu daruat neure buruba.

Bark.—Konkoŕduna ixatiak iñor eztau lotsatu biaŕ baña ezpiaŕ bat dala aitoŕtu biaŕko dogu.

Lgo. Buru.—Mutil oŕeik burutik eragin dautzube...

Bark.—Bai-edo, diñozun ori egija ixango da. Euren Gogaikijaren aldez jasan daroen nekauste oŕek gogua uŕatu daust eta bixi nazan laño-aŕte onetatik neure egijazko abeŕija ikusten asi naz eta euzkotaŕtzat buruba daukot, euzkotaŕ utsetzat.

Lgo. Buru.—¿Eta zer esan gura dozu oŕegaz?

Bark.—Neuretzako aŕotza zaraťa.

Lgo. Buru.—¡Ori astokerija!

Bark.—Astokeri andijagua da, ba, Endaya'ko euzkotaŕ bat aŕotza legez autetsitia ta Granada'ko andaluciaŕ bat anaitzat eukiťia.

(Daŕaike.)

ERRIJETATIK

DONOSTIA

OŔI BELTZAK.—Donostia'ko ziñegozi abeŕtzale dan, Lasarte'taŕ Maren, jeltzale zintzoaren emaztea, il da.

Aldi samin onetan, artu ezazu nere atsekabe leyala. (G. B.)

Getaria'ko abeŕtzale sutsu, Campos'taŕ Augustin, asteazkenian il dala, izpar minotza izan degu.

Emen ezaguna zan, abertzale ta lagun zintzoa. (G. B.)

Bere sendi tamaltzuari nere agur samiña.

¿ORAINDIK EROSI EZ DEZULA? Salgai dago ba "Neskazar" antzerkia, oso eŕeragilea. Irakurtzeko alaya ta batzokietarako biar biaŕekua. Batzuek erosi ez dadue ere.

ONGI ETOŔI.—Bartzelona'n egun on bat alayak igaro ondoren, etxeratu dira, poxpolin zale, poxpoliño lagunak.

Oso aŕera oná egin diotela, ta katalanaŕaz pozez datoz. "Probetxu" on dizuela ba.

E. ETXEA'KO ANTZEZLARIAK LABURDI'RA.—Il onen 19'an. Jaunak egun, E. Etxea'ko antzezlariak, Donibane Loitzun'en gera, "Neskazar" antzeztera deitu ta juanak. Antzerki onetzaz baleta. Laburdi'taŕ anai abeŕtzaleakin adiuaz, abeslari ta itzlari jatoŕak badamaizkigu.

Jai polita eratu da, aldi ortan jai ontario gar bizia sortu dala diote.

Besarkatu ta azkatasun asmoetan indartu itzagun gure anai oyen biotz euzkotaŕak, bek ere gu bezela Euzkadi'k bere semeak [illegible]tu-ta.

ABEŔTZALEAK "ATENEO,,'AN.—Carrasko Formiguera katalandar aldun azpar ,ta abeŕtzale sutsuak, itzaldi bikain ta cementsua "Ateneo,,'an egin diguna.

Badago orlako aretoetan, abeŕtzaletasuna erakutsi biaŕa. Itzaldi edeŕ aberkoi onetaz EUZKADI izpaŕingiak ez du itzik aŕi. Bijua gure asaŕea beragatik.

AUTESKUNDE ALDEA. — Badator auteskunde aldia. E. Etxea aldian ezaguna da beintzat. Lanean gogoŕ dirade abeŕtzale gazteak ezik bai emakumiak ere gogoŕ ta sutsu landu dira.

Laister dira inguruan abeŕtzale bizkaŕak [illegible]exatuaz batetik bizi guzian demokrazia artatuaz demokrazia lotsa ta zinismen guzia ondatu duten ezkertar españazale mořatuak. Euzkadi'ko azkatasuna beren eskuetan dagolarik ez azkatasun ez araudi euzko usaidun ezer nai ez duten betiko otsai ankeŕak.

Bai bestetik ere beti jo ta tira eleiz ta txadon, txoniz lekutatik España gora a gu españaŕak gerala gezuŕa esanaz España ori goratzeaŕen gure Abeŕia zapaldu nairik dabiltzan eliz gizonak.

Abek "unión de derechas" biar degu txintxinak joaz ta Jaungoikotasuna aitatuaz izango ditugu, Jaungoikoa auteskundetan bakaŕik balitz bezela.

Bat eta bestiari, entzungor guziak.

Baditu abeŕtzaliak, zer egin biaŕ duen esango dioten agintariak, bitaŕtian, kontuz aŕetaz gai onetan.

Auteskunde aldian, otsoa ere, bildotx azuran agertzen da ta.

JOSEBA DEUNA EGUNEKO JAYA. E. Etxea'k urtero, egun oŕetan, Victoria Eujenia antzokian euzko-antzoki jai bereia ,eratzen du. Aurten ere izango da, ta iz nola naikoa.

"Txanton Pipeŕi" eresidun antzerki (opera) edeŕa jaŕiko da. ¿Ta nola? beñere iman ez dan bezelako yayo, ta egokitasunaz Euzko-Abesbatzaren gain bai dijua, ta Euzko-Abesbatza agertzen jaun andreak, buziak txapelak erantzi, "Orfeón Donostiarra,,'k gure abeslariari, galerazi nairik incompatibilidadia" jaŕi nai izan aŕen. Gure abeslariak abeŕtzaliak izan ordia, ta [illegible] bezela erantau[illegible]

¡Bejondeizuela, Kortajarena ta Ezeita abeslari jatoŕak, orla orla beti abeŕtzale.

ATAŔENE.

FORUA

MURUETA'RA.—Gauŕ "Txara-Txara,,'k gertuta Muruetako pelota tokijan ixango diran itzaldijak entzuten juateko, emen, be, gaŕ aundija dago. Eletarijak ixango dira: Baŕenetxea'taŕ Peli ta Isusi 'taŕ Miren. Oleŕkarijak baŕiz, Enbeita anayak. Amayan iluntzeraŕte eŕomerija be, egongo da. Ia, ba, ainbat geyen beŕtaruten garian geure Abeŕi-Ama'ren deya beŕtan entzuten. Ona be, lasteŕ etoŕiko dirala uste dot.

ERIJOTZA.—Igarotako ilaren 27'gan. Il zan Ispizua'taŕ Julen. Baťa ila onen 2'gn. Jaunaren besoetara igon zan Andoain'daŕ Bingen be. Bitzuben zendikuai atsekabian lagunduten dautsegue. Otoi daigun euren gogo-aldez.

ATZEŔI'RA. — Geure adizkide ona, abeŕtzale zintzua ta euzkel eletari jatoŕa dan, Teleria'taŕ Iñaki, España'ko lateŕija zaintzen Logroño'ra eruan dabe. Atzeŕijan egonagaťik ezdot uste geure abeŕi maťe baxen gaxo onegaz aztuko zarianik: ezpada oŕ Euzkadi'ko ele, oťura jolas eta mendi oŕlegijen galuŕeko eŕtxadonak ikusten ezdozuzaňian ordubantxe bai, benetan gomutauko zariala geure abeŕi maťe onegaz. Geu, be, lasteŕ eruango gaťubezala uste dot eta bitaŕtian aguŕ.

ONDO-ETOŔIJA.—Txadonako telatu aŕtetik edo iges-eginda, izpaŕingi onen "Euzkel-Atalera" "Kuŕloya", idazle jatoŕa etoŕi yaku. ¿Nun demontre egon az, orain aŕte olan edeŕto idazten jakinda? Ia, ba, gogaťik egin barik idazten jaŕaťu, biaŕ ixana be, eŕi onetan ba-dago-ta. ¿Zaŕa ala gastia-ete? Eztakit baña, ondo etoŕija ixan bedi.

IBAI-GANE.

AZPEITIA

DEUN AGATE'N ESKALIAK.—Aurenguan iñoiz baño eskale geyago ikusi ditugu. Oitura zaŕ ori txaide inguruan aztuta bezela zegon igazko urte arte eta Euzko-Etxea'ko abeŕkide gastiak berpiztu zuten. Euzko-Etxea'tik bi taldeko irten zuten .Aŕatsaldian gastetxuak. Ilunabaŕiak gaste sasoikuak. 35'ko. taldiak osatzen zituzten. Txindia edeŕki bildu zuten. Aŕatsaldekuak 20 ogerleko eta iluntsakuak 58. Abek zan lauŕleko euzko-langile lan gabekuen alde utzi zituzten. Ederki deritzaigu. Lagundu zuten guztiai eskeŕak egiten dizkiogu.

ITZALDI BAT.—G. M. B.'ko eratuta igandian eta aŕatsaldeko ordubi ta erditan Euzko-Etxea'n itzaldi bat eukiko degu. Izlaria tolosaŕ iztun yayoa dan Leunda'taŕ Pausta. Abeŕkidiak eta berariz gustiak etoŕi zaitezte itzaldi onetara.

ARGIA'REN EGUTEGI'KO SARIAK Igaz bezela Egutegi'ko sariak gure eŕitxuai ikututxo bat egin diote. Saridunak Aŕegi'taŕ Iñaki eta Goenaga'taŕ Modesta "Igeŕa" ta "Erlo-mendi" euzkel-idazliak dira. Lenenguantzako 50 lauŕleko eta bestiantzat 20. Artu itzatzua idazle lagun zintzuok nere zorionik sutsuenak.

JUAN-ETOŔIAK. — Gazteiz'a juanda Azpiazu'taŕ Iñaki yaupari beŕi eta abeŕkide biotzekua. Lenbailen zeure txoko aldera biurtuko al-zera badago zu bezelako yaupari gastien biaŕa ta.

Egiguren'daŕ Kistiñe ernaniar iztun esaguna emen agurtu degu.

KIROL.

Gure bideko mugarriak

Nere adiskide Aitzol'ak, serio-samar jaŕita, eŕez-zalien ta gaitz-zalien auzia beŕitu du. Igandeko "El Dia,,'ko artikuluaren isats aldera, eskribatzale guziori muga bat erakusten digu.

Nazioak diru-kontuan "el patrón oro"-ta erabakitzeko buruauste ain goŕiak ibiltzen dituen bezela, gure auzia ere ontantxe zegoan: idazleok noren neuŕira eŕendituko, zer artuko legetzat?... "El patrón" Txiŕita?... "El patrón" Jauregi?...

Ni beti lengoan nago. Ez det uste euzkal-literatura auzia ain eŕez erabaki ditekenik.

Eŕikoitasun goŕitik bertso ikasietarako tartean izen ayek iru mugaŕi bezela jotzen ditut; eta—au ondo entzun, mutikoak—ori esanakin ez det adirazi nai iñor aldamenekoa baño geyago danik. Ba-da ez ba-da diot au ibilian asko ikasten baita.

Eŕezago konprendi dezazuten, egin zagun kontu bi eŕi dirala: Eŕiburu ta Ikasburu. Biak buru, ta ez bat bestea baño buruago. Bi eŕi ok bide batek lotzen di[illegible]. Bide oŕen ertzean daude len esandako mugaŕiak, bidaztien eserleku.

Nere iritzia izan da beti, ezin agindu ditekela mugaŕi oyetako bakar bat ibiltari guzien deskantzu-aŕitzat.

Ni—guziok ezagutzen nazue—eŕez amoŕatua nai, ta argatik Txiŕita-aŕia daukat aukeratua. Igurtzian besteak baño leunduagoa da-ta, atsegiñago zait. Nerekin beste zenbait euzkaldun jatoŕak aŕi berean planto egingo dute. Ta au sinistu nai ez duanari esango diot, Tolosa'ko epaileak urkizuaŕak izan ba'lira, ogei bertso bilatu baietz beren ustetan Jauregi'rena baño jatoŕagoak. Beste zenbait euzkaldunak. Txiŕita'renari muzin egiñik, Mujika-aŕia nayago izango dute. Askok eta askok Jauregi'koa gogoko. Ta gerta ere litekena da, banaka batzuk eserleku geyago beaŕ lirakela esatea: ipurmamiak zenbaitek bezin beratxak ez dituela ta, naiz aŕi landubeŕia izan, ez diela ajolik.

Ta nere galdera au da: bidearen erosoarentzat zer da oberena, mugaŕi bakaŕa egotea, edo jendeak eskatu ala izatea...?

Txiŕita'renean jende geyagok eseri nai dula, ta aŕiak ez ditula artzen...? Bejondeyela. Mugaŕi ura zabaldu, alki luze biurtu, era artara bestietara baño idazle geyagok idatzi, ta kito. Baña beste mugaŕi guziak ateratzea bidegabea litzake.

Nik beti nai izan det, kolko-kolkotik alare!, euzkal-baratzan, oraingoz, iskribatzale eŕezak gaitzak baño eŕuzago sortzea. Ta gauza batek aŕitzen nau oso: ainbeste ta ainbeste euzkaltzale izan, urkoak eŕezka jokatzea nai lutekenak, eta, nolatan ez dituen berak gure euzkal-oŕiak lan gozo mamitsuz josten; nolatan jakintza sail guziak ez dizkiguen uŕatzen arloterik zarpatzuenak ere, jaten baño gustoago, jaŕaitzeko moduan...

Sayeski babaŕunetan egosia baño nayago omen luteke euzkeraz idazten dan guzia nornaik atxitzekoa ba'litz; baña, beten lan mamijario eŕez oyek nai baño nekezago agertzen dira... Ai! Ez nik bezela jokatuko ba'lute: bertsotan naiz itz zelayez, nik baŕena ustutzea, ta Bedayo'rañoko guziak mara-mara jabetzea, guzia bat izaten baita!...

Danak ez dira, orde, artarakoak. Berez bear du Bilabona'koa. Ta gauzaez oeri, zer egin bear zaye?... Ukatu egingo al diegu, beren erako mugaŕi lakartxo bat beŕerik bidertzean sartzea?...

Ara. Badet nik laguntxo bat. Eŕez zale puŕukatua da, iñorena irakurtzekoan. Baña, bera idazten asten danean, luma biuŕitzen zayo, ta iñork ez dio kolperik konprenditzen.

Gertatu izan zayo iñoiz adiskidean batek lantxo bat eskatzea: Aizak i, itzauŕe bat egin bear diak, erderazko teatro au traduzitu bear diguk... Baña!... (au eskua altxata faborez!!, eŕeza izan dedila, e?... Vanguardismorik ez diagu bear!...

Koitauak, bada, egiñalak egiten zitun, ni naiz testigu; ustez, aingeruak baño malizi gutxiagokin itzak josten zitun; gustoa egin ziolakoan, bere lantxoa eskaleari ematen zion; ondorenen zai gelditzen zan, begi zearka... Otza ta kopetean zimuŕa besterik e-tzun nabari izaten bazteŕetan, eta geyago gabe, atsekabez beterik, etxera baztertzen zan. Ez izan nonbait Bilabona'koa.

Kezketan nindukan gertaera oŕek. Baña, zer aŕayo dala-ta idatzi bear ez dek izketan aritzen aizen bezela?... Berak ere e-tzekien ezer asko; ezintasun aren zuztaŕa ezin zun sumatu.

Noizbait ere, oŕatio, eman diote zearoko etsia. Gure olerkari baten bertso jator eŕikoi bat irakuŕibeŕia zan, eta egilea ikusi zuneko an dijoakio bostekoa estutzera. Besteak, lotsati-samar, ala esan zion: Eskaŕik asko, eskaŕik asko... Zuek bezela ez dakigu, baña... amaren bulaŕetik aziak gaude beintzat... Zuek beŕiz, iñork ba'al-daki nongo eŕapetik edoski zenuen?...

Ateraldi aretxek argi eman zion nere laguntxoari. Bereala, goŕi-goŕi eginda, izkide eŕikoyari aitortu bear izan zion bayetz, bera e-tzala txikitan amarenetik aritua... ¡¡biberoyakin azia zala!!...

Orain oartu zaitezte oŕen egoera laŕian. Gizaxoak lena zuzentzerik ez du; estu-estuan, biberoya ere e-tzioten emango berak aginduta; beŕiro jayotzerik ere, nekez; ta, alaz guziaz ere, eskribitzeko griña uzteko gauza ez ba-da, zer egin bear diogu tristeari?... Eroŕek esaidak, Aitzol; zer egin bear ziogu?...

Argatik, bada, bide artan eserleku bakaŕa izatea baño, lenago eskatuko nuke nik lege ok jartzea:

Lenengoa: danok iskribatu dezagula "con sintaxis", esaten dana.

Bigaŕena: irakurtzekoan eŕeza nai dunak, idaztekoan ere ala nai izan dezala, "Trigonometria,,'z ari ba'litz ere.

Irugaŕena: biberoyez azitakoeri mugaŕi koxkor baten eskubidea eman dezayetela; ta, ori euzkerari "txarkeria" egitea dala aproatuko ba'litz, lenengo eskolara baño len lepoa biuŕitu ta ibaira bota ditzatela.

Lege ok bear bezela kunplitzen ba-ditugu, pake santuan bizi gaitezke guziok.

LIZARDI.

EUZKOTAR UMIEN ALDEZ

Notintasuna

"Ayek aŕaunlariak, itxasontzia eraman zutenak."
Homero'k "Odisea'n"

Iraľako lenengotan neskatxo batek bere amari esan zion: —Ama, berokia atera zaidazu ikastetxera eramateko.

Amak erantzun zion: —Ez baita otzik, ume.

Etzayo ardurarik, amatxo, jaŕai zuan neskatxuak,

—Gentzanek eta Justiñe'k ere atzo eraman zuten, bai? ta neuk ere eraman egin biaŕ det.

—Gentzane ta Justiñe otz-diranian ¿zu ere otz izaten al zera?

Amari zeŕ erantzun ez zuan jakin neskatxuak.

Egun batzuek bai dira amabi urtedun mutiltxo batek aitari ziola: —Aita, ezpatadantza ikastiari laga egin biaŕ diot, ez nua ni geyago ara.

—Zeŕ ba? Nekatu egiťen al zera, ala lagunai ezin yaŕaitu diozulako al da ori? —galdetu zion aitak. Ezin al dezu ikasi? Ala gure abendaren dantza edeŕak atzegin ez?

—Ez, aita, ezta oŕegaitik: Karla ta Jagoba ere ertentzera dijuazalako da.

—Eta zu Karla ta Jagoba'kin bat al zera ba, ala ayen notintasunaren luzapena al zera ayen gogua zeuk ere ayekin batera egiteko?

Aitaren galdera oneri erantzuten ez zuan jakin mutiltxuak.

Nexka-mutiltxuari zeŕ gertatzen zitzayuen neuk azalduko dizuet: Ez bata zan otz, eta ez bestiari ezpatadantzak gogait eragin zion. Nexka-mutiltxo biyak notintasun gabeak ziran eta emenditxek zetoŕen gustia: Moltzoka, mordoka (ta batzuetan taldeka) izan ezin bestetara nai-izan, iritzi ta egiten ez dakiten notiñetakuak berez ziran, beren zentzun ta nai-izate, uŕitasun ta norberen izakera-ezak bakoitzarenez, norberenez zuzpertutzia galerazoten ziotelako.

Ume oyek, gogoz aldatzen ez ba'dira, nagusi izatera eltzen diranian jauntxuaren atzetik, ardiak baŕutira bezela, taldean autarkia ematen juango dira. Ta atzeŕira ba'dijoaz auŕekuengandik oñordetu duten gogo-ogasun gustia lagunartean itoko zaiote, ta nai erbestean nai Abeŕian, Sahara'ko eremuan ondar garaun bat, zein Itxasandi-Barean ur tanta bat dan baño geyago izatera ez dira iritxiko.

Izen gabeko pilokoak izatea da beren elburua.

Gogo-bizikera oŕein uŕi, iluna izatekoz, bestien gogaiz beti bizirik, iñoren burukin beti gogaldurik, bestien gogaikiyak jaŕaiturik, norbere naimena iñoren menpian dala, bestien eginbiaŕak betetzen... oŕela bizitzekotan, jayo gabe gelditzia obeki dala neurekin batian autortu biarko dezute. Ezkubidiak eman eta eginbiaŕak ezaŕiyaz, gizon egiten gaitun emaitz ori, aberiakandik berezitzeko Jaungoikuak eman digun emaitz ain edeŕ ori erabiltzen ez jakitekotan ¿zertarako degu bizitza? Azkatasuna erabiltzen ez dakianak, ¿bizitza zertarako?

Idazti onen azieran aitatu ditutan bezelako umiak, zorionez, oso gutxi euzkotaŕ umien artian izango dirade: bakoitztasuna. aldi guztietan geure izakera eratu izan duan euzko-bakoitztasun aŕigaŕi ori bere izakeraren baŕuan oso zabaldua duan abendaren semiak zerate-ta.

Euzko-abenda beti izan da bakoitztia, ta bere auŕerapena ez du iritxi beste eŕi batzuen asmakizunen bidez, bakoitzak beretzat sortu dituan asmuketa bidez baizik; eŕiyak gizon asmatzaliari jaŕaituaz beti auŕeratu dute, ta asmatzaliak ez dira ugari idorotzen, banaka sortzen dira nozki.

Beste gizonakin batutzen gaituzan Uskurtz, Abeŕi, ta gizadiarenganako egin-biaŕak alde-utzi gabe, norberaren ta euzko-batzaren onerako geure "neuia", geure notintasuna, geure izakera sendotu ta garaituazo biaŕ degu, euzko abendaren gogo-agerkun guztietan agertzen dau bakoitztasun ori geure erezerti ,geure iraterti, geure esakun, geure dantza, geure oitura, geure gizartisti, geure legegintza, luŕalde onen geure biztandukera berezi-berezi, ta batez-ere geure ele bakaŕ, ludiko bestiakin senidetasun gabeko ele bakaŕian.

Bakoitztasunak, ondo zuzendu ezkero, neurtu ezin alako indaŕa du, yayua izatera, beti norbere buruan ustia eukitzera ta eŕien elbururantzeko ibilketa garaikoŕetan egunen batian argi ta biderakusle izatera gizonari bultz-egiten dio-ta

Notintasun ta bakoitztasun gabeko gizonari saŕi entzungo zioznten berak jakintza aunditzat daukaten Sancho Panza'taŕen esaera au. "Zuazen lekuan zeŕ ikusi txaxe egin". Esaera oŕen arauz ez egokitu iñoiz zeben biziera; zuek, euzko-zuŕian, beste esaera onen arauz zuzendu zaiteze "Eltzen zeran lekuan zeure eginbiaŕa egin".

AŔITOKIETA.

Uaŕa.—Gai jakingaŕija darabilzu. Olako ikaskixunak biaŕ doguz. Jaŕai, ba, auŕera. Lauaxeta.

"Lauaxeta,,'ren omenez

Igandian ixan zan Gatika'ko uritxuban Uŕkiaga'taŕ Estepan (Lauaxeta)'ren omenezko jaya.

Jai alaya, eta atseginkoŕa benetan igandian "Lauaxeta,,'ri bere uriťaŕ eta auzo-uriko abeŕtzaliak opaldu eutsen jaya.

Neuk be erakutsi gura neutson ain lagun ona dodan "Lauaxeta" ospetsubari neure beratzazko maťetasuna, eta igandian uri polit aretara juan nintzan. aGtika'ko Euzko-Batzokijak pelota-toki edeŕenetarikua dau, eta toki aretan ixan ziran jai gustiaren egikerak. Oturantzea ondo baño obeto gomenduba ixan zan emakumiak otsein ixan da.

Onki edo postrietan ixan ziran omenduarentzako jaŕdunak eta eletarijak Mungia'ko endorea, Irisaŕi, Sestao'ko abeŕtzale bat, Galastegi'taŕ Alesander, Gatika'ko Uri-Buru-Batzaŕeko lendakarija, ixan zian. Omenduak eskeŕak emonez erantzun eutsoen eletarijoi baťa oturantza onetara etoŕi ziran gustijai. aŕai jan irakuŕi ziran ainbat idazki eta uŕutidazki jai-onetara etoŕi ezin ziran abeŕtzale lagunenak. Oturantza amaťuta Euzko-Abendaren Ereseŕkija abestu zan.

Gero dana zan jantzea, santzua, eta iŕintzija, gastien aŕtian gogo ona eta zaŕaguarenetan zorijona ta poza.

Bein iragaŕiťako sasoya elduta asijeria emon yakan itxeikixunari. "Solubepe" oleŕkari jayuak jauŕti ebazan lenengo "Lauaxeta,,'tzako oleŕki mamintsubak, gero neuk-be jauŕti nebazan agindu eustazan letxe itz labuŕ batxuk. Neure jaŕayan "Lauaxeta,,'k berak egin eban itzaldi sakon eta bijotz-bijotzekua eta amaťeko Galastegi'taŕ Alesander'ek "Lauaxeta,,'ri besaŕkadà bat emonda, keyak atara eutsazan baseŕiťaŕai. Amaťu zan itzaldija "Solubepe,,'ren oleŕki aguŕagaz eta danok sutunik euzko abendarena abestubaz.

Azkenean "Lauaxeta" ospetsubak txalorik asko entzun ebazan meresi eban lez.

Bein itzaldija amaťuta Mungia'ko abesbatzakuak abestu ziťubezan euzko-abesti goxuak txalorik asko entzun da. Auxe bai benetako omen jaya, oztetza andija baño geyago eldu zan igandean Gatika'ra. Antxe ziran "Lauaxeta,,'ren adizkidetasun geyenak gitxi-ixan ez-da, antxe ziran Bilbao'ko Euzko-Gastedi'ko bazkiderik auŕerentarikuak, eta bertara juan ezinda geratu ziranak bijotzezko uŕutidazkijak bialdu eutsazan "Lauaxeta" omenduari.

Zorijonezko semeak Ama abeŕijaren alde neke-barik lanian dabiltzasenak. Zorijoneko eŕijak euraen seme oŕeik bijotzez goralduten dabezan eŕijak. Aŕtu neure bijotz aguŕa "Lauaxeta" ospetsuba, zeure lanak ikaskixun aundijak emoten daustazan ezkero, ezin itxi-ba neure aguŕ txiro au opaldu barik. Aŕgi iñuan "Ibon,,'ek igandeko egunekuan. ("Egikerakaz egiťen dan lan gustija erakusten dabenen ixenak, goraldu biaŕik ezta ixaten ba, uŕetxindijak bere aldiña, beruna dala ba-diñue be, aldian ixango dau ta.". Maťe zaťut benetan abeŕija maťe dozulako, maťe zaťut benetan ona, apala, eta bijotz samuŕa zaralako.

Igandeko omenagaz zeure adimen aŕgija adoretsubago ixango dozu, eta adore indaŕ ori abeŕijan onerako ixan beta, gure bijotzak poztuťen ditu.

¡Gora abeŕijan gudari zintxubak! ¡Gora eŕi-onan egikera onuratsubak! ¡Gora JEL eta Euzkadi azkatuta!

OGOÑOPE.

Uaŕa.—Niganako erakutsi dozun abegi on oŕen ordez eskeŕik maťekoŕenak. Bijotzean saŕtu yatazan zeure itzak. Neke askoren aŕtian olako adizkidetasuna ikustia atsegingaŕijena dogu. ¡"Ibon" argi ťa maťe onek, be; zelako itzak esan eustazan gero, zelako itzak! Galastegi'taŕ Alesander ospatsubarenak, zeuriak, Irisaŕi'renak eta an batu ziran ain beste abeŕtzale onaen txaluak poztuta itxi nabe. Baña poztasun au gauza baterako baño ezta ixango; al dan eran abeŕi-aldez lan-egiťeko. Geure zeregin gustijetan beste elbururik eztogu.

Abeŕijaren moŕoyak gara, ez geure aŕokerijaren moŕoyak. Pozik ikusiko neuke izlari gustijai zuzendutako omen bat. Uste dot Alderdijak zoŕ dautsela euzko-izlarijai, abeŕtzaletasuna zabalduten iñardun diran izlarijai omenik edeŕena. ¿Noiz egingo? Eztakit.

Besaŕkada zintzo bat zeuri "Ogoñope" azkaŕ-azkaŕ ta abeŕtzale zintzo oŕi. Etxat beinguan aiztuko zeure anaťasuna.—Lauaxeta.

T. S. H.

AUDICIONES INTERESANTES
PARA HOY, 14 de FEBRERO

Conciertos sinfónicos

A las cuatro, Varso[illegible]ia.

A las cinco, Bruselas núm. 2.—Brahms

A las siete, Hamburgo.—Con Bremen.

A las siete, Suiza alemana.—Berlioz.

Conciertos vocales e instrumentales

A las siete. Bucarest.—Programa Wagner.

A las siete. Leipzig.—Banda.

A las 7,30. Langenberg.

A las nueve, Copenhague.—Música de opereta.

A las nueve. Poste Parisién.—Massenet.

A las 9,10. Bruselas núm. 2.—Orquesta Sinfónica.

A las 9.15. Leipzig. — Filarmónica de Dresden.

Operas y operetas

A las seis. Praga.—Opera.

A las 6,30, Budapest. — "Lohengrin" (Wagner).

A las 6,40, Berlín.—"La Boda" (Wagner).

A las 7,30. Estaciones italianas.—Opereta.

A las 7,45. Bari.—Opera.

Música de Cámara

A las 9,15, Stuttgart. — Sonata. (Brahms).

Restaurant : Fonda : LA ESTRELLA
DE RUFINO DE MENDIZABAL
María Muñoz, 6. — Teléfono, 12.673
(Enfrente de la Audiencia).

IBAŔETA
Enparauko gixon jantziak
Ametzaga'tar Urtado kalea 20 g,

JOSKINTZA SASTRERIA
TRINCHERAS y GABARDINAS
Hurtado de Amézaga, 20

Léase EUZKADI

JULIO ALBEA
MEDICO-PARTOS
MATIA, 52, 1.°-Telf. 12.115.-SAN SEBASTIAN

DOCTOR BENITO PETSCHEN
Partos. Enfermedades de la mujer
Rayos X. Diatermia.
Prim. 17, entlo. T. 12.761. De 3 a 8
San Sebastián

ANGEL EIZAGUIRRE
CORAZON Y PULMONES.
RAYOS X Y ULTRAVIOLETA
Alameda, 14. Teléfonos, 12.509 y 12.450
DONOSTIA

LUIS ZATARAIN
MEDICO-DENTISTA
Hernani, 2., 1° - DONOSTIA

Dr. Antonio Echeto
Enfermedades de la infancia
Prim, 19. :: San Sebastián

Hotel Jáuregui
CONFORT E HIGIENE
Florida. 16 VITORIA Teléfono, 1.626.

PABLO MOLANO
De la clínica de San Antonio
Especial GARGANTA, NARIZ y OIDOS
Peñaflorida, 10. Teléfono, 14.168, Donostia

"CAFES MAYA"
PEDIDLOS EN LOS ESTABLECIMIENTOS
Sarasate, 15 IRUÑA

RELOJES DE TORRE
LECEA Y MURUA
VITORIA

Gran Garage Moderno
Reparaciones, suministros y accesorios
Calle Iparraguirre. Teléfono. 10-7-54
SAN SEBASTIAN

PONSOL, S. L.
Fundada en 1838
Sombreros y boinas
NARRICA, 4. DONOSTIA, 10.876

Para artículos de niños, corsés y fajas a medida
"MERKIENA"
LEGAZPI, 1. — DONOSTIA

SUCESORAS DE CASA SUSPERREGUI

ASCENSORES MUGUERZA
Zabaleta, 12y 14 Tf. 12-763 - DONOSTIA | Gordoniz, 5 Tf. 11.498- BILBAO

VIUDA DE IGNACIO ZUBASTI
Ropa blanca Corsetería Novedades Camisería Corbatería
Urbieta, 24. DONOSTIA. Tl. 117-11

Taller mecánico de carpintería y ebanistería
Bernardo Goenaga
Urbieta, 56. DONOSTIA. Tl. 10-652

ALMACEN DE VINOS, ACEITES
José Manuel Alcorta Irazu
Servicio a domicilio
Aldamar, 4. Tel., 1-37-04. Donostia

Imprenta. Papelería.
Artículos de escritorio
Larramendi, 19.
Teléfono, 11.900
DONOSTIA

Farmacia Carrasco
Easo, 8, y Príncipe, 48. Tl., 11.604
DONOSTIA

A. BARANDIARAN
Toda clase de herramientas y maquinaria para talleres, minas y obras
MAYOR, 5. — DONOSTIA

Tejidos y Confecciones
OTAÑO HERMANOS
Sastrería y camisería
San Juan, 11. T., 1-10-16. Donostia

CASA ARZAC
PARAGÜERIA
Urbieta, 26. Teléfono, 12.537
DONOSTIA

Hermoso mapa de Euzkadi
a cinco colores, 3,75 pesetas. Pedidlo a B. Estornés. Diputación DONOSTIA

Ferretería, cristalería y loza
Echeverría Hermanos
Calle de Urbieta, 10. Tl., 1-18-[illegible]
DONOSTIA

Aurrentzako soñeko ta beste gai asko. Artille-ariak. Eskularruak. Jostekogayak. Galtzerdiak gorantz. Pi y Margall, 27 (len Príncipe) 12.646 urrutizkiña. — DONOSTIA